

Lund af kirsebærtræer på skråning omkring parkeringsanlæg
 ■ Cherry grove on slope along car park

Byhaver

Af Charlotte Skibsted

Det gennemgående bygherreønske for haverne har været at de skulle opnå en stor frodighed, så man kan glædes over planternes vækst og egenart. Haverne er tænkt klare i udformningen og lette i planteudtrykket, så sollysets mange facetter gennem dagen udnyttes. Som planter rejser sig af morgendug og mild regn, lukker og åbner haverne sig under en slags gennemsigtigt slør af uberørthed – i kontrast til den larmende bydel udenfor.

Det kan være oplevelsen af vedbendplanten, der med sine ranker frodigt klatrer op ad sten og stammer og gør sig til ét med dem, eller det kan være kaprifoliens utøjlede slyngen sig i træernes grenværk med krydret blomsterduft, der fortæller om dansk sommer, og endelig kan det være andre billeder og oplevelser, der ligger bag plantevalget.

Jeg vil ikke give anden definition på disse byhaver end den, at de alle ligger i byen. De er forskellige i størrelse og funktion, men har i idé mange fællestræk. Og de danner rammen om menneskers daglige haveliv og udgør et væsentligt grundlag for deres naturoplevelser.

I artiklen har jeg valgt kun at redegøre for inspiration, idé og komposition samt sanseindtryk.

Place des Vosges
 ■ Place des Vosges

Buede takshække og lindetræer langs nyopførte boliger

■ Arched box hedges and lindens along recently completed housing

Wessels Have

Bygherre: Københavns Bankierfirma A/S

Anlagt: 1987-89

Arkitekt: Bent Rohde

Landskabsarkitekt: Charlotte Skibsted

Anlægsgartner: Børge Nielsen

Wessels Have

Begrænset af gaderne Kildevældsgade, Helsingborggade, Landskronagade og Venne-mindevej ligger en stor byhave, som er opstået efter sanering af baghuse i slutningen af 1980'erne. Haven er ca. 10.000 kvm, altså en lille hektar, størrelsesmæssigt som ridebanen på Christiansborg.

Et af forbillederne for udformningen af Wessels Have har været Place des Vosges i Paris, der trods sin royale oprindelse i dag er plads - eller byhave - for et boligområde midt i byen. Pladsen, der har omtrent samme størrelse som Wessels Have, er omgivet af bygninger med helt ensartet arkitektonisk udtryk. Det store byrum er stramt og enkelt komponeret, og pladsens ro og værdighed er opnået med ganske få virkemidler: Rækker af træer langs pladsens yderkant, indenfor et åbent areal til leg og promenade, i pladsens midte hestekastanier med bænke under.

I Wessels Have samler lindetræer rummet på de tre sider, mens den fjerde side udgøres af en kirsebærlund omkring taghaven.

Ved at bevare stueetagen i et af baghusene blev der mulighed for afdækning af parkering, og samtidig kunne der anlægges en have oven på parkeringshusets tag.

Stammehække af lindetræer og klatrende blåregn er havens grønne ramme, i form og udtryk et kontrastmotiv for den mere fritvoksende plantning i lunden og i havens øvrige enkeltområder.

Buede takshække omkring de private terrasser ud for stueetagens boliger er tænkt som grønne formklippede skulpturer mellem de bløde pilekrat. Andre halvprivate opholdsarealer er afskærmet med lave træhegn under æble- eller paradisæbletræer.

Maleren Harald Giersings landskabsbilleder har været en anden inspirationskilde for valg af farver for brugen af lys og skygge i havens komposition. I Giersings billeder er der en begrænset skala af grønne toner, og med enkelte stærke farver opnås den fineste skildring af lyset over landskabets former. Og behandlingen af løvet i træernes kroner og af hele det landskabelige rum udviser en rytmisk helhed og ro.

Disse billedoplevelser ligger til grund for brug af planterne i Wessels Have.

Havens gennemgående farvetema er: om foråret violet, blå, hvidt og rosa, sommeren er overvejende grøn og i efteråret gentages forårets farvesætning, men nu med det gyldne, orangegule efterårsløv som baggrund.

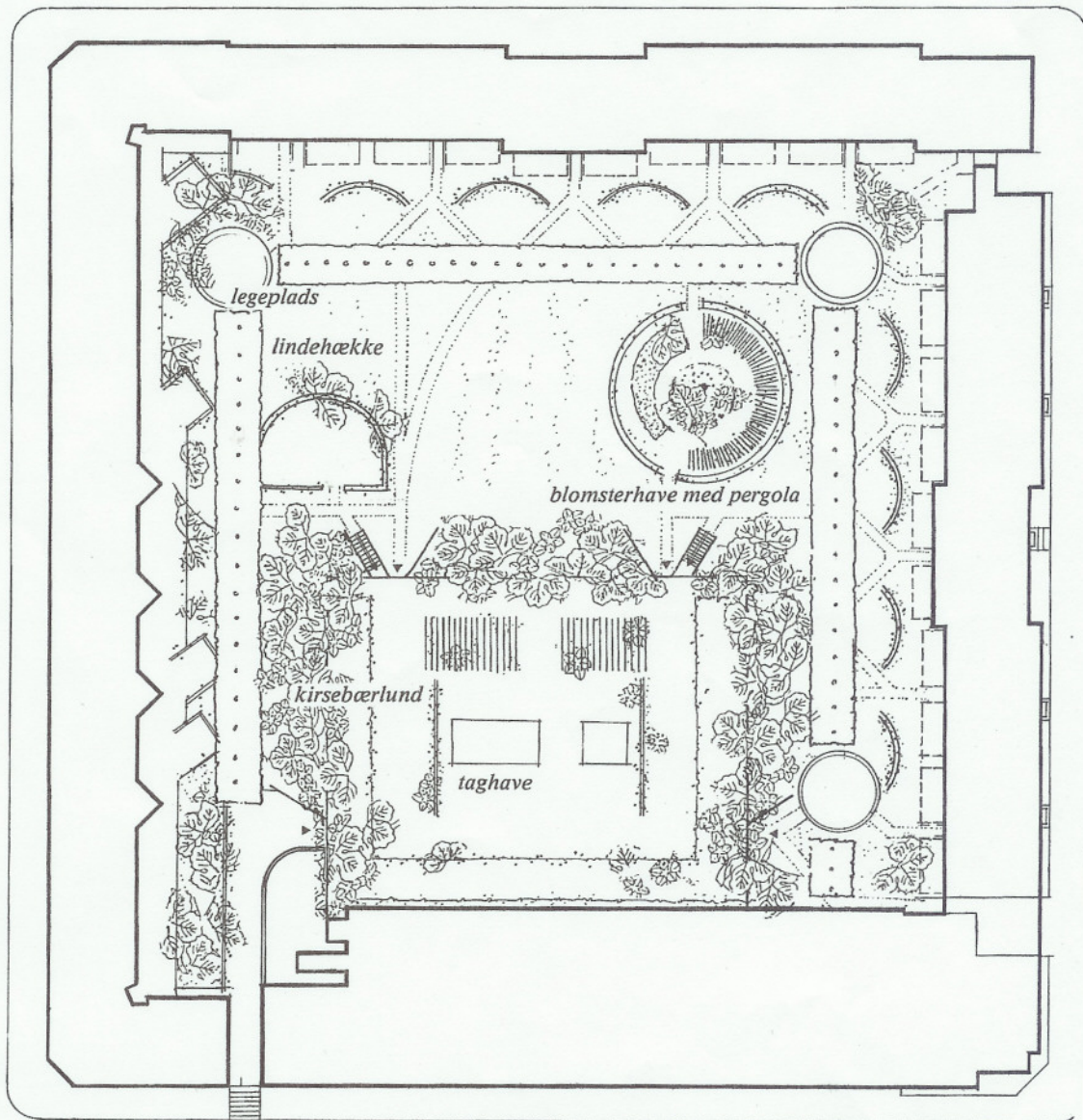
Forårets blomstrende planter er – udover kirsebærtræer og blåregn – forskellige klematis, paradisæbler, bærmispel, pærekvæde og et løgtæppe afstemt i farver. I efter-sommeren remonterer blåregn, og i skabiose- og astershaven blomstrer også hvide og lilla tidløs og hvide klatreroser.

■ Flowering plants in spring include, besides cherry and Wisteria, various types of clematis, Siberian crab, serviceberry, pear quince, and a floor of bulbs in matching colours. Late in summer, Wisteria will bloom again, and white and purple autumn crocus and ramblers will join the starwort and scabious.

Uddrag af planteliste

Amelanchier canadensis,
bærmispel
Cydonia oblonga, pærekvæde
Malus floribunda, paradisæble
Prunus cerasus 'Stevnsbær',
surkirsebær
Salix repens var. *rosmarinifolia*,
rosmarinpil
Symphoricarpos chen. 'Hancock',
lav snebær
Taxus baccata, alm. taks
Tilia cordata 'Erecta', småbladet
søjlelind

Clematis alpina, alpeskovranke
Clematis jackmanii, storbl.
klematis
Clematis montana 'Rubens',
bjergskovranke
Parthenocissus quinq. var.
engelmannii, finbladet vildvin
Parthenocissus tric. 'Veitchii',
rådhusvin
Wisteria sinensis, blåregn

Helsingborggade

1:800. Nord opad ■ North is up

